

Dödsolyckor i arbetslivet

Statistik från den kollektivavtalade arbetsskadeförsäkringen

Den här rapporten redovisar Afa Försäkrings statistik över dödsolyckor i arbetet. Statistiken är indelad efter kön, åldersgrupp, yrke, och olyckstyp. Vi redovisar även offentlig statistik om dödsolyckor från Arbetsmiljöverket.

Om statistiken i denna rapport

Denna rapport redovisar statistik om dödsolyckor i arbetet under åren 2013–2023. Statistiken kommer från Afa Försäkrings skadedatabas, som är ett register över de försäkringsärenden som vi hanterar. I rapporten redovisas dödsolyckor på grund av arbetsolycksfall. Dödsolyckor under färd till eller från arbetet, färdolyckor, eller dödsfall på grund av arbetssjukdom omfattas inte av denna rapport.

Arbetsolyckor som inträffar i samband med framförande av ett trafikförsäkrat fordon ersätts i första hand av trafikskadeförsäkringen och anmäls därför inte alltid till Afa Försäkring. Även vissa truckar omfattas av trafikförsäkringen.

Det finns en eftersläpning i vår statistik eftersom skador kan anmälas i efterhand. När det gäller dödsolyckor brukar vanligtvis majoriteten av olyckorna anmälas inom några månader efter olyckstillfället, men ett mindre antal anmäls upp till över ett år efter olyckstillfället. Uppgifter för senare år kan därför vara underskattade.

Arbetskadeförsäkringen

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA, omfattar samtliga anställda, det vill säga såväl arbetare som tjänstemän inom avtalsområdena Svenskt Näringsliv/LO/PTK och Fremia/LO/PTK. Fremia är en arbetsgivarorganisation för kooperativa och idéburna företag.

TFA-KL omfattar samtliga anställda i kommuner och regioner, Svenska kyrkan och Sobonaföretag. Sobona är en arbetsgivarorganisation för företag som är verksamma inom kommun- och regionnära verksamheter.

Afa Försäkring har också uppdraget att administrera och reglera arbetsskador i enlighet med det statliga personskadeavtalet (PSA). Afa Försäkrings arbetsskadeförsäkring omfattar cirka 9 av 10 som arbetar i Sverige.

Skillnader mellan Afa Försäkrings statistik och Arbetsmiljöverkets offentliga statistik

Arbetsmiljöverket är ansvarig myndighet för arbetsmiljöstatistik i Sverige. Enligt lag ska samtliga arbetsolyckor med dödlig utgång som inträffar i Sverige anmälas till Arbetsmiljöverket.

Afa Försäkrings statistik innehåller uppgifter om dödsolyckor som omfattas av den kollektivavtalade arbetsskadeförsäkringen.

Olyckor som rapporteras till Arbetsmiljöverket, men inte till Afa Försäkring:

- Olyckor där ett trafikförsäkrat fordon är inblandat ersätts i första hand av trafikförsäkringen. I vissa fall kan de ersättas av Afa Försäkring, men i de flesta fall finns de inte i Afa Försäkrings register.
- Olyckor som inträffar hos arbetsgivare som inte har kollektivavtal eller har tecknat egenföretagarförsäkring. Här ingår anställda i utländska företag som är verksamma i Sverige.
- Elever som deltar i arbetsplatsförlagd utbildning är inte försäkrade hos Afa Försäkring. Olyckor som drabbar dessa elever ska rapporteras till Arbetsmiljöverket.
- Olyckor som drabbar värnpliktiga.

Olyckor som rapporteras till Afa Försäkring, men inte till Arbetsmiljöverket:

- Olyckor på svenska företag verksamma i utlandet som omfattas av Afa Försäkrings försäkringar. Det är dock sällsynt.

Statistik om dödsolyckor

Tabell 1 redovisar antalet dödsolyckor i Afa Försäkrings register som inträffat under åren 2013–2023 fördelat på kön. Tabellen visar också antalet olyckor som Afa Försäkring har hänvisat till trafikförsäkringen. Statistiken är avläst den 31 juli 2024 och avser skador som har anmälts och godkänts fram till dess. Antalet dödsolyckor kan komma att justeras i efterhand.

Tabell 2 visar statistik hämtad från Arbetsmiljöverket. I denna statistik är utländsk arbetskraft, elever eller värnpliktiga inte inkluderade.

Antalet inrapporterade dödsolyckor ökade 2023 jämfört med tidigare år både hos Afa Försäkring och Arbetsmiljöverket. Under 2015 och 2016 minskade antalet olyckor, för att sedan öka igen. Man kan också notera att Arbetsmiljöverket för 2016 rapporterar ett större antal vägtrafikolyckor jämfört med övriga år. Under pandemiåren var också antalet dödsolyckor färre. Enskilda slumpvisa händelser kan ge variationer i statistiken.

Notera att Arbetsmiljöverkets definition av en vägtrafikolycka kan skilja sig från en olycka där ett trafikförsäkringspliktigt fordon är inblandat. Vi har inte haft möjlighet att samköra Afa Försäkrings register och Arbetsmiljöverkets register på individnivå.

Tabell 1

Antal arbetsolyckor anmälda till Afa Försäkring som orsakat dödsfall, indelat efter året olyckan inträffade och kön.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	1	1	1	1	1	3	1			5	1
Män	21	20	14	7	16	24	19	14	14	9	23
Antal dödsolyckor	22	21	15	8	17	27	20	14	14	14	24

Varav olyckor som reglerats av trafikförsäkringen

1	5	3	2	2	3	4			1	2
---	---	---	---	---	---	---	--	--	---	---

Tabell 2

Dödsolyckor rapporterade till Arbetsmiljöverket.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	1	1	2	4	3	3	5	1	3	9	5
Män	34	40	32	33	41	47	31	23	36	31	50
Antal dödsolyckor	35	41	34	37	44	50	36	24	39	40	55

Varav vägtrafikolyckor

10	9	7	15	9	10	9	1	10	12	11
----	---	---	----	---	----	---	---	----	----	----

Källa: Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverkets definition av en vägtrafikolycka: En händelse som gett upphov till personskada, som enligt vägtrafiklagen har inträffat på ett område avsett för allmän trafik eller ett område som allmänt används för trafik och där åtminstone en av parterna är ett fordon i rörelse. Utöver de fordon som nämns i vägtrafiklagen räknas även spåravn och tåg i korsningsolyckor som delaktiga parter. Då en fotgängare faller omkull är det inte fråga om en trafikolycka, men däremot räknas omkullkörning med cykel (=fordon) som trafikolycka.

Vanligaste yrkesgrupperna

Över 80 procent av dödsolyckorna under åren 2013–2023 drabbade privatanställda arbetare. Flest dödsolyckor sker inom industrin, byggbranschen, bland yrkesförare och inom jordbruket. Under de år som dödsolyckorna har ökat är det också i dessa grupper som ökningen har skett.

Tabell 3 redovisar de yrkesgrupper som har drabbats av flest dödsolyckor. Observera att yrkesstatistiken innehåller uppgifter från 2013–2023.

Tabell 3

Antal dödsolyckor, indelat efter mest drabbade yrkesgrupper 2013–2023.

Metall- och övrigt industriellt arbete	42
Murare, betong-, anläggningsarbetare, kranförare m.fl.	37
Yrkesförare	25
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	12
Elektriskt arbete	10
Godshanterings- och lagerarbete m. m.	7
Ingenjörer och tekniker	5
Fastighetsskötare, expeditivakter, renhållningsarbetare m.fl.	4
Byggnadsträarbetare	4
Träindustriarbete	4
Övriga yrkesgrupper	46
Total, antal dödsolyckor	196

Vanligaste händelseförloppen

I **tabell 4** listas orsakerna bakom dödsolyckorna i olika kategorier. I kategorin "övriga händelser" ingår olyckor som vi av olika skäl inte kunnat kategorisera på grund av ofullständiga händelsebeskrivningar. Den vanligaste orsaken till en dödsolycka är någon typ av fall från hög höjd. Näst vanligast är att något har ramlat över den förolyckade, till exempel en betongvägg som rasat.

En del ärenden som ersätts av trafikförsäkringen har kategoriserats som annat än trafikolycka, eftersom trafikförsäkringen gäller om ett trafikförsäkrat fordon är inblandat i olyckan även om olyckan beror på något annat. Det kan till exempel röra sig om en olycka som har inträffat vid hantering av gods, då godset faller över en person eller fall från till exempel en bakgavellyft.

Ålder hos de drabbade

Tabell 5 redovisar dödsolyckor efter åldersgrupp. Över hälften av de som har drabbats har varit äldre än 46 år.

Tabell 4

Händelser som orsakat dödsolyckor 2013–2023.

Fall från höjd	30
Något ramlar, tippas, välter eller rasar	21
Klämskador, övriga	14
Maskiner för bearbetning och framställning	13
Trafikolycka	12
Hot och våld	11
Hetta, eld, explosion, svets, el eller kyla	8
Olycka med lyftanordning inblandad	7
Lasta, lossa, bära eller flytta	7
Övriga händelser	73
Total, antal dödsolyckor	196

Tabell 5

Dödsolyckor 2013–2023, indelat efter den avlidnes ålder vid olyckstillfället.

Åldersgrupp	Antal dödsolyckor
16–25	24
26–35	34
36–45	25
46–55	46
56–64	52
65+	15
Total, antal dödsolyckor	196

Vill du ta del av
kommande publikationer?
Ladda ner och prenumerera på
våra statistikrapporter här:

afaforsakring.se/statistikrapporter

Publikation av Afa Försäkrings analysavdelning, kontakt:
analys@afaforsakring.se